

rius; hij noemt alle mogelijke andere vertalingen van het hebreuwsche woord (evenals Brentius), verliest zich in details, die een natuurhistorisch college kunnen opvullen, en ook wel een geografische les, maar vertelt geen woord over dat bloed-voor-het-jong. Wel komt Augustinus eraan te pas, en dit merkwaardig genoeg. Augustinus nl. vertelt, dat hij wel eens gehoord heeft, dat de pelikaan — en nu gaat „het mooie“ er ineens van af — hun eigen jongen plegen te doodden; ze pikken ze dood met den snavel. Dan zitten ze drie dagen en drie nachten (een „triduum“, zoolang lag ook Christus in het graf!) te treuren over dien doodsstaat van hun kroost. Maar na die drie dagen gaat de moeder-pelikaan zich in de borst pikken met den scherp snavel, tot het bloed eruit vloeit; dat bloed vloeit dan uit de wonde, en door dat bloed worden de jongen weer levend.

Maar nog is het niet mooi genoeg. Anderen beweren, dat die jongen door een slang (de paradijs-historie kent ook een slang!) worden gedood; die pelikaan zelf staat aan die misdaad niet schuldig. Maar wat de slang (!) heeft gedood, wordt dan door het bloed van het moederdier weer levend gemaakt: het bloed neemt de kwade gevolgen van de moordende slang weg (Gen. 15). Nog mooier wordt het verhaal: dat bloed van het moederdier, dat de door de slang gedoodde jongen laat herleven, vloeit uit de zijde (! denk aan de zijde van Christus!) van het moederbeest.

Nu is de allegorische kous afgebreid: de kinderen Gods zijn door de slang gedood; de Christus vindt ze dood; drie dagen en ligt Hij machteloos bij die dooden gebroken terneer; dan gaat zijn bloed over hen komen, en ze gaan leven.

En Vondel kan nu van den pelikaan op den phoenix komen: „Ghelijck den Vogel Phoenix hen selven zeer we'riekend hout vergadert, ende hem daerop sett ende verbrandt, ende dat daer nae uyt die selve asche eenen nieuwen Phoenix voortkomt. Alsoo heeft onse Heer ende Saligmaker Jezus Christus hem selven dat hout des Cruyses verkoren, ende is aen het zelfde in vier der heeter liefde teghelijck verbrandt, ende ghestorven. Maar daerna ten derden dage is hij wederom nieu, onsterfelijk ende onlijdelijk weder opgestaen, SS. Patres“.

Nu is het spel voltooid. Drie dagen; slang; liefde, bloed, opstanding, mirakel. En de dood, en de opstanding, en de liefde Gods, vinden hun prototype in de natuur; de natuurlijke historie levert de plaatsen bij openbaringshistorische plaatsjes; hani soit qui mal y pense. Straks komt Berchorius een uitvoerig artikel produceren over het begrip „altaar“! In den bijbel denkt men bij altaar aan een offerlam. Maar Berchorius weet een nog schooner verhaal van het altaar der liefde, waar de pelikaan het bloed geeft aan de door de slang vermoorde jongen. Zoo moeten ook wij (want het altaar wordt nu een motief voor ons allemaal) net als de dichter van psalm 102: 7 de eenzaamheid opzoeken, de eenzaamheid die ons in het lijden indompelt; daar worden we tot het offer bereid; en kunnen ons bloed geven als bijdrage tot de offerande der universele liefde. Sprekende over „het“ universele altaar, laat hij Golgotha met zijn EENIGE offerande (Hebr. 9 en 10) uit het gezicht verdwijnen, althans als é n i g e offerplaats van het EENIGE Lam; Golgotha is een universele offerplaats geworden. Sch'elermacher met zijn „Weihnachtsfeier“, waarin ook alles wat offerande brengt, „een christus“ is, kan nu veilig de kinderen der Romantiek bij tientallen naar de roomsche kerk overhevelen. Want Berchorius, Hiernonymus, Augustinus, Bonaventura, en de mystiek, die alle grenzen uitwischt, hebben het bedje van het panchristendom alang gespreid.

Het is wel heel erg.

Het is, om maar niet meer te zeggen: verschrikkelijk.

Het is zooals de Catechismus zegt: IN DEN GROND een verloochening van de eenige offerande van Christus en een vervloekte afgoderij.

Dan worden de menschen van „de oecumene“ nog kwaad op dien heidelbergschen catechismus, en op de menschen, die het bij dat boek nog altijd houden.

Daarom laten wij dien pelikaan, en dien phoenix, varen. Wat de God van Psal'm 102: 7 in de eenzaamheid der door Hem verlaten Godstad heeft doen verkommen, zullen wij niet uit eigen kracht weer ten leven roepen in een mythologische tooverlantaarn-projectie, opgezet door scenarioschrijvers in bijbel-kostuum.

We zeggen op ons Kerstfeest: weg met dien pelikaan; leer ons, Heere, weer lezen het woord van het Lam, dat geslacht is. En dat in de kribbe is neergegd, opdat de dood, in de eenzaamheid, die publiek gemaakt is, zou kunnen worden aanvaard als plaats-bekleedende dood; een dood in plaats van de kinderen Gods, die van de slang, de oude slang van Genesis 3, en Openbaring 12, gebeten waren, ten doode.

Pelikaan en lam.

De tegenstelling is wel volkomen.

Indien de pelikaan zou hebben bestaan — maar behalve de ornithologen verraden reeds zelf deze theologen, dat 't maar een fabeltje is — indien, zeggen we, deze pelikaanliefde zou bestaan, dan zou die

liefde maar een „natuurlijk“ ding zijn, even natuurlijk als het doen der moeder, die het kind de borst reikt.

Maar de Schrift zegt ons op Kerstfeest: wát natuur? Natuur heeft nooit laten zien aan het oog, en natuurhistorie heeft nimmer verteld aan het oor, en natuurfilosofie heeft nergens doen opklommen in het filosoferende hart, wat God bereid heeft, spontaan en van boven af, en gansch alleen, en souverain voor degenen die Hem liefhebben (1 Cor. 2: 9).

En nu de Bijbel in Israëls eeredienst heeft laten verkondigen door de patriarchen en laten voorbeelden in de ceremoniën der wet, dat een Lam geslacht moest worden, niet om een natuurproces van een algemeen altaar te perfectioneeren, maar om den plaatsvervangenden dood voor zondaren te doen lijden, nu weten wij wat Kerstfeest is. Het is geen ritueling van natuurlijke liefdesdrang, doch een snijdende prediking van zondeschuld, die alleen door het éne zoenoffer kon worden uitgedeld. Het is de boodschap, dat God geen lief Kindje met pelikaanliefde heeft doen in het licht treden, als perfecte Pelikaan, doch zijn eigen Zoon gezonden heeft om Hem te laten doen wat niemand in de wereld kon praesteeën: de Offerande, die betalen kon, en die Gods toorn kon stillen in gerechtigheid. Het is geen feestdag van veredelde natuurliefde, doch de gedachtenisviering van de gansch eenige, en dus in volstrekte, en noodzakelijke eenzaamheid, en ook eenmaligheid, voltrokken offerande als middelaarsdaad. Om God en mensch te verzoenen.

Indien God in pelikaan en in moederdieren ons deze liefde aanschouwelijk zou hebben gemaakt, dan kon het Woord op zij worden gezet, en de natuurlijke-historie-les zou dan de preek mogen vervangen, althans beheerschen en instrueeren.

Maar nu God een stróom van lamdbloed heeft laten vloeien, en toen nog zei: bloed van lammeren en rammen hebben Mij niet verzoend, toen kwam daar die Steg, die zeide: nu kom Ik, om Uw welbehagen te doen; het oor hebt Gij mij doorboord (Ps. 40).

Nu is Kerstfeest geen „Weihnachtsfeier“, waarin het universum wordt gesierd als drager-in-zichzelf van het offer, waaraan alle „gebildete Seele“ van nature, mits ze maar zichzelf kent „in eeuwige verreining“, deel neemt, maar de begrafenismacht-in-beginsel, waar het Lam in doeken wordt gewonden, opdat de kou van den nacht het niet zou verteren, eer het zichzelf in a m b t e l i j k e overgave, het oog op Gods geopend wets- en evangelieboek, kon doen verteren.

De pelikaan der mythe „offert“ bloed, maar leeft

De geboorte van Christus, den door Job begeerden reine uit den onreine

Wie zal een reine geven uit den onreine?
Niet één. Job 14: 4.

En zij baarde haar eerstgeboren zoon,
en wond hem in doeken, en leide hem
neder in de kribbe, omdat voor hemlieden
geen plaats was in de herberg. Lucas 2: 7.

We gaan ook het kerstfeest van 1950 vieren met nog heel veel onvervuld verlangen in ons hart. Het is vermoedend voor het vleesch om dit telkens weer te zeggen. Het is nog veel vermoeiender voor het vleesch om in deze werkelijkheid te leven en tot feestvieren geroepen te worden. De krijgsvieringen in (en de besprekingen der politici met betrekking tot) Korea zijn de horribele demonstratie van het feit, dat een nieuw en verschrikkelijk wereldconflict elk oogeblik tot een afschuwelijke ontwikkeling kan leiden. Daarvan ondervinden we nu al de gevolgen: de vele beperkingen, die ons worden opgelegd terwille van de in volen gang zijnde herbewapening, de duurte van de levensbehoeften, de schaarschte van materialen en dergelijke. Ook beginnen de gevolgen van de soevereiniteitsoverdracht in Indonesië aan het regiem van Soekarno zich zoowel ginds als hier pijnlijk te doen gevoelen. En als gevolg van het feit, dat de menscheit, generaal gesproken, op deze gebeurtenissen reageert in voortgaande verharding tegen en toenemen den afval van den levenden God, wordt de kerk, en het volk Gods steeds meer in den hoek gedrukt. Steeds meer gaan ons ontbreken de BEWIJZEN van Gods gunst, de BEWIJZEN, dat Hij zijn rijke beloften aan ons vervult.

Nu is het zeker waar — en dat is ons reeds tot troost — dat deze gang van zaken niet in strijd is met den kerstvrede, waarvan de engelen boven Efrata's ven den zongen. Wij mogen gelooven, dat God ook nu bezig is den toen bezongen kerstvrede uit te werken in de gebeurtenissen van den tijd. We mogen gelooven, dat God, die ons steeds meer BEWIJZEN van zijn gunst afneemt, juist daardoor ons geloof in den eenmaal gewerkten en sindsdien bevestigden kerstvrede tot zijn hoogste spanning opvoert, en zoo ons toerust tot den strijd van den eindtijd. Maar het is ook waar, dat zoolang deze strijd nog niet is uitgestreden, ook de volle uitwerking van den kerstvrede nog niet is gekomen. Het is ook waar, dat zoolang deze strijd

daarin en weet het niet. Het Lam van het Evangelie offert bloed, en lijf en ziel en goddelijke glorie, en moet dus sterven, maar dan den middelaarsdood. De pelikaan weet niet van priesters met een wetboek; het Lam is tevens Priester. Het Lam is ons geboren, de Hoogepriester tevens. Het Lam zal als Priester het mes in eigen keel gaan steken; want het leefde en bloedde niet uit natuur, maar het las in wet en evangelie.

Doe weg die illustraties; en lees de Schriften.

Die zijn het, die van Hem getuigen. Het altaar kan pas onder de versten universeel worden, indien en nadat dit éne Altaar, dat op Kerstfeest zijn materiaal en bedienaar zag bereid worden, zijn eenmaligen hoogen dienst praesteeën kwam. De Roerdomp der woestijn, dat is een beeld voor Israëls verslagenen, maar hij is, voor wat die e e n z a m h e i d betreft, r e a l i t e i t geworden in Bethlehem en Golgotha.

Zoo eerst, als wij Golgotha zien, als voorbereid in den nacht van Bethlehem, zullen wij, Bernardus, en Augustinus, en Bonaventura, en ook Calvijn, én ons zelf, kunnen laten voor wat we zijn, en tot God zeggen: 'k heb door mijne zonden dit offer noodzakelijk gemaakt; vergeef mij, Vader-Rechter, en laat mij deelen in die onbegrepen liefde, die geen oog gezien, geen oor gehoord, geen hart bedacht heeft, maar die Gij bereid hebt, dien die U liefhebben. Want Dien, die geen zonde gekend heeft, heeft God zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden gerechtigheid Gods — in Hem.

De mythologie zwijge, het evangelie spreke. — De Heere heeft „iets n i e u w s“ op aarde geschapen; ook de lammeren worden pas verstaan uit h e t Lam, dat niemand kent dan door de Schriften. Aan het Lam, dat ons k ó c h t met zijn bloed (er staat: gekócht, en niet „gevoed“), zij aanbidding, lof en eere tot in eeuwigheid gebracht. Geen pelikaan zweeft boven het kruis, maar het Lam ligt in de kribbe, om aan het mes van Golgotha te kunnen werk geven. God heeft zich geen pelikaan, maar een offer voorzien, dat niemand ziet dan door het Evangelie der verzoening en van den b o r g t o c h t.

Wij komen daarin niet voor als een „jong“ van een edel moederdier, doch als k i n d e r e n van God, die Christus wilde herstellen in dit k i n d s c h a p. Hij werd daartoe hun b r o e d e r. Hebr. 2: 14, 15, dat is onze kersttekst; de pelikaan heeft nu voor altijd afgedaan: de Borg, die Broeder wilde worden, treedt in de plaats daarvan.

K. S.

UIT DE SCHRIFT

niet is uitgestreden, ons nog heel veel onthouden wordt van datgene, wat de Heere ons toch heeft toegezegd als wij gehoorzaam wandelen in zijn wegen. Dat grijpt diep in ons aler leven in. En dat doet ons — als het goed met ons staat — roepen tot den Heere om de vervulling van wat Hij ons heeft toegezegd. We gaan onze zaak, de zaak van de door God zelf ons g e s c h o n k e n rechten bepleiten bij den Heere.

Dat we dat kunnen doen is een rijkdom, die in den kerstnacht de Heere begonnen is ons te schenken. Immers kunnen wij onze verbondsrechten alleen maar bij den Heere bepleiten, omdat we een Pleitbezorger hebben, die voor Gods aangezicht kan bestaan. Iemand, die als mensch onze zaak volkomen kent, maar die ook bij God aanvaardbaar is, omdat Hij zelf zonde gekend heeft noch gedaan, en ook ons aller ongerechtigheden gedragen heeft.

Naar zulk een Pleitbezorger heeft vurig verlangd Gods zeer geplaagde knecht Job. Dat verlangen heeft hij uitgedrukt in de woorden: „Wie zal een reine geven uit den onreine? Niet één“. Hoe is Job tot deze klacht gekomen? Wel, zijn geschiedenis is bekend. Job was een rechtvaardige. De Heere zelf zegt van hem, dat hij was oprecht en vroom, godvreezend en wijkend van het kwaad. Hij leefde naar de regelen van het genadeverbond. Geloovig had hij Gods beloften, in dat verbond gegeven, aanvaard. Geloovig had hij ook gewandeld in de wegen, waarop de Heere komt met de vervulling van zijn toezeggingen. De Heere had zijn knecht Job dan ook overladen met de BEWIJZEN van zijn gunst. Maar plotseling ontnam hem de Heere alles, waarin de gunst des Heeren tastbaar voor hem geworden was. Niets hield hij tenslotte meer over. En dat begrijpt Job niet. Hij begrijpt niet, dat de Heere, die op verbondsgehoorzaamheid toch groote loon heeft toegezegd, hem dat loon nu onthoudt en hem zelfs slaat op verschrikkelijke wijze. Daarbij komt, dat zijn drie vrienden: Elifaz, Bildad en Zofar hem eenstemmig voorhouden, dat zij dit doen Gods wel begripen. Er is volgens hen maar één verklaring voor: Job moet een zondaar zijn. Job heeft volgens hen wel den vromen man uitgehangen, maar in het geheim heeft hij niet gedaan naar de vreeze des Heeren. In het geheim zal hij wel de armen hebben verdrukt, zich ten koste van anderen onrechtmatig hebben verrijkt, of wat dan ook. Volgens hen moet Job een verbonds-

et Evangelie
rie, en moet
d. De peli-
etboek; het
geboeren, de
Priester
het leefde
as in wet

chriften.
t altaar kan
a, indien en
zijn materi-
eenmaligen
erdomp der
verslagenen,
id d betreft,
Golgotha.
oorbereid in
rnardus, en
vijn, én ons
en tot God
er noodzake-
en laat mij
oog gezien,
ft, maar die
Want Dien,
zonde voor
gerechtigheid

reke. — De
geschapen;
t h è t Lam,
m. Aan het
r staat: ge-
lof en eere
kaan zweeft
kribbe, om
werk geven.
offer voor-
vangelie der
ng" van een
van God, die
c h a p. Hij
14, 15, d a t
i voor altijd
orden, treedt
K. S.

SCHRIFT

ine

ouden wordt
ft toegezegd
n. Dat grijpt
is — als het
Heere om de
gezegd. We
God zelf ons
den Heere.

a, die in den
te schenken.
alleen maar
Pleitbezorger
aan. Iemand,
it, maar die
elf zonde ge-
ongerechtig-

rig verlangd
angen heeft
al een reine
Job tot deze
s is bekend.
zelf zegt van
dvreezend en
e regelen van
ods beloften,
ovig had hij
Heere komt
n. De Heere
met de BE-
ontnam hem
ren tastbaar
enslotte meer
ijpt niet, dat
i toch groote
onthoudt en
Daarbij komt,
n Zofar hem
Gods wel be-
klaring voor:
gens hen wel
het geheim
s Heeren. In
verdrukt, zich
bben verrijkt,
een verbonds-

breker zijn. Anders zou de Heere hem niet slaan. Ze hebben daarbij een simpel lijkende redeneering gevolgd om tot die conclusie te komen. De Heere heeft toch gezegd, dat het den rechtvaardige wel, en den booze kwálijk gaan zal? Welnu, zij concludeeren nu terug: Job wordt door den Heere geslagen, DUS hij is een zondaar, hij is een verbondsbreker!

Maar Job aanvaardt deze probleemstelling niet. Hij houdt vast aan Gods soevereine verhevenheid boven zijn volk. Als Job God moest zien in het schema zijner vrienden, dan ware hij God kwijt geweest. Want hij weet van zichzelf: in mij was geen boos en onge oovig hart om af te wijken van den Heere. Daarom wil Job zijn zaak voor den Heere brengen. De brandende be-geerte komt in hem op om van God zelf een uitspraak te verkrijgen in het twistgeding met zijn vrienden.

En tevens zou hij ook met den Heere zelf willen twisten. Immers, als de Heere als rechtvaardige Rech-ter moet zeggen: „Job heeft mijn verbond niet ver-broken, in hem was geen boos en ongeloovig hart om van mij af te wijken”, dan komt verscherpt naar voren de vraag: „Maar waarom, o God, doet ge mij dan dit leed aan? Waarom moet ik dan de BEWIJZEN van uw gunst missen, die ge mij toch be'oofd heb als ik ga in uw weg?” Daarover zou Job met den Heere wil-len procederen.

Maar Job is geen farizeër die zich een eigen gerech-tigtheid voor God wil oprichten. Job weet: als de Heere van zijn kant met mij in het recht wilde treden, en met mij zou gaan procederen naar de regelen van het „werkverbond”, dan kan ik niet bestaan. Ook ik ben in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren. Hoe zou ik dan, als God mij buiten het genade-verbond om zou willen aanzien, kunnen bestaan? Och, zijn eigen toestand maakt het immers volkomen duidelijk wat er van hem overblijven moet. Als de Heere hem beoordeelt naar de regelen van het ook door Job niet gehouden werkverbond, dan zou zijn plaats niet eens kunnen zijn op den mesthoop om zich daar met potscherven te krabben.

Toch zou Job met den Heere willen procederen en zijn zaak bij God willen bepleiten. Daarom komt in den loop van het twistgesprek met zijn vrienden de gedachte bij hem op, dat een ander voor hem zijn zaak zou kunnen bepleiten bij den Heere. Die ander zou echt mensch moeten zijn, om Jobs geding met den Heere te kunnen voeren. A'leen als echt mensch zou hij immers de zaak van zijn medemensch Job recht kunnen behartigen. Die ander zou echter ook een rein mensch moeten zijn. Die ander zou voor de vier-schaar Gods vrijuit moeten gaan ook als de Heere hem ging meten aan de regelen van het werkverbond. Die ander zou niet schuldig moeten worden bevonden aan Adams eerste zonde, om zoo met den Almacht-ige te kunnen procederen om de rechten van het genade-verbond uitgekeerd te krijgen.

Welnu, als Maria haar eerstgeboren zoon baart, is aan dit verlangen van Job voldaan. Dan is gegeven een Reine uit den onreine. Uitdrukkelijk heeft de engel, die Christus' geboorte aankondigde, immers tot Maria gezegd: „dat heilige, dat uit u geboren zal wor-den..... enz.”. Deze mensch, Jezus Christus, zal gaan pleiten voor de rechtvaardigen-naar-het-genadever-bond, voor degenen, die den Heere vreezen en zijn ver-bond houden. Hun rechten zal Hij voor den hemel-schen Rechter erkend kunnen krijgen, omdat Hij, ontvangen van den Heiligen Geest en geboren uit de maagd Maria, met zijn volkomen onschuld en heilig-heid hun zonden, waarin zij ontvangen en geboren zijn, voor Gods aangezicht bedekt.

Maar als we dan het geboortebericht uit Lucas 2:7 lezen, dan komt de vraag op: heeft Job toch geen gelijk gehad, toen hij zichzelf op zijn eigen vraag het antwoord: „Niet één” gaf? Als we dat geboortebericht lezen, moet dan niet de vraag opkomen, hoe ooit dit pasgeboren Kind zal kunnen pleiten voor zijn broe-ders bij den Vader?

Om te beginnen staat er dat Maria haarde. Ook van haar, die toch den Reine ter wereld bracht, werd de barensmart niet geweerd. En waarom is er de barensmart der vrouw? Toch om de schuld van het „werkverbond”!

Om den val en ongehoorzaamheid van Eva in het paradijs heeft de Heere tot haar gezegd: „Ik zal zeer vermenigvuldigen uw smart, namelijk uwer dracht. Met smart zult gij kinderen baren.” Die bepaalde straf-bedening aan Eva is niet een toevalligheid. Juist deze straf ontvangte de vrouw, omdat zij door haar eerste zonde niet anders meer kan doen dan onreine kinderen ter wereld brengen. Zij kan den Heere alleen nog maar geven: kinderen des toorns, kinderen die zijn afkeer en walging en zijn heiligen toorn opwekken, onheilig zaad, dat de Heere verwerpen moet, als Hij het aan-ziet zoo s het is in zichzelf. Wanneer nu ook moeder Maria barensmart heeft om de eerste vrucht van haar schoot, wordt toch haar eerste Zoon immers ge-boren als ware hij een onreine! Als ware ook Hij on-heilig zaad, een kind des toorns. Hoe zal dit kind dan ooit de zaak van Job en van al Gods knechten bij den Heere kunnen bepleiten?

Er is nog meer, dat ons die vraag stellen doet als we het geboortebericht uit Lucas 2:7 lezen. Er s'ant immers ook, dat dit Kind werd gekleed. Zij wond het in doeken. En ook dat gekleed worden is er in de wereld om den vloek Gods vanwege het ver-broken „werkverbond”. Adam en Eva schaamden zich na hun eerste zonde, omdat zij naakt waren. Waarom?

IMMANUEL.

Dit blijft de troost van Bethlehem:
de wereld heeft haar Heer gevonden,
want boven Moskou zingt een stem;
er vliegt een engel boven Londen.

En deze wetenschap geeft moed:
omdat de Heiland is geboren
valt 't duister nimmermeer voorgoed
en niets is ooit geheel verloren.

Hoe menig man reist uit zijn land
om vrucht'loos naar de vree te zoeken.
Rust met de sleutel in zijn hand?
gij vindt het kindeke in doeken.

Wisjinski, Bevin en Bidault,
God komt U met zijn veto tegen:
gij vindt het kindeke op stro,
aan Hem is alle macht gegeven.

Toen Jezus' hart begon te slaan
in dit erbarmelijke leven,
nam het heelal de maatslag aan,
die door Zijn bloed werd aangegeven.

Gaat deze wereld eens te loor
om wat wij, met de hel, verzonnen,
God blijft de demon een slag voor,
Immanuel heeft overwonnen.

Uit: „Ontmoeting” December 1947. D. v. d. STOEP

Omdat na hun overtreding het lichaam geworden is het instrument, waarvan zich een bedorven hart be-dient. Nu komen de zonden zichtbaar in de wereld door het lichaam, zooals veleer des menschen ge-hoorzaamheid daaraan zichtbaar werd. Met name de door het zondige hart in dienst genomen sexualiteit is NU geworden de aan het lichaam zicht-baar wordende zelfzucht van het gansche men-schenhart in al zijn uitingen. Als de Heere die maakt-hed in het paradijs bedekt door het geven van een kleed, dan is dat om de zonde te beteugelen en den door Hem gewilden geschiedenis-voortgang mogelijk te ma-ken. Maar dat het kleed noodig is, komt toch van-wege de zonde, komt toch, omdat de mensch na Adams val in zonde wordt ontvangen en in ongerechtigheid geboren. En zie daar, nu wordt Christus door Maria gekleed, als ware ook Hij in Adam begrepen met al de anderen mee! Als ware ook Zijn lichaam nu instrument van een verdorven hart! Heeft Job dan geen gelijk als hij zijn eigen vraag: „Wie zal een reine geven uit de onreine”, beantwoordt met: „Niet één”?

Er is nog een derde ding, dat die vraag doet op-komen. Hij werd niet alleen geboren als ware Hij een onreine. Hij werd niet alleen gekleed als ware Hij een onreine. Hij werd ook verworpen als ware Hij een onreine. Maria legde haar eerste kindje im-mers in de kribbe, omdat voor Hem geen plaats was in de herberg. Hij werd verworpen als onwaardig om de Messiaansche taak te vervul en. De geest van het Farizeisme zet Hem buiten de deur van de herberg. Als hoerkind wordt Hij van God verworpen geacht. Hem treft wat Job van zijn

drie vrienden overkwam. En Israël voltrekt zelf het vonnis alvast maar aan dit Kind van de buiten de echt zwanger geworden Maria. Hier is als het voorspel van het straks bij het kruis te zingen koraal-van-de-haat: „Laat God u verlossen, als Hij u wel gezind is”. En God ver'oste Hem niet, van het kruis niet, maar ook al niet van de kribbe. Hij wordt inderdaad als Job van God geslagen, als ware Hij onrein. Hoe zal Hij dan kunnen pleiten voor Zijn broeders bij God?

Bij het licht der Schriften moet het antwoord luiden: juist nu zal Hij straks kunnen pleiten. Daarvan heeft Jobs vierde vriend Elihu al gesproken. Opnemend Jobs gedachte aan een Advocaat die voor Hem zijn zaak bij God zal behartigen zegt Elihu, dat het eerste werk van den door Job begcerden Pleitbezorger zal moeten zijn: verzoening te vinden. Eerst zal Hij in moeten komen in de schuld, die maakt dat Job zijn eigen zaak bij God niet behartigen kan. Eerst zullen ons aller ongerechtigheden op Hem moeten aan-loopen, eerst zal Hij zijn ziel tot een schuldoffer moe-ten stellen, voor Hij zaad zal zien, en voor Hij voor dat zaad zal kunnen tusschentreden bij den Vader met zijn volbrachte offer.

Daarom werd deze Reine geboren als ware Hij on-rein. Had zijn moeder barensmart om Hem, als ware ook Hij een kind des toorns, in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren. Daarom werd Hij ook gek'ed. Zoo komt Hij in onzen nood. Ons lichaam is vanwege Adams overtreding instrument van een zon-dig hart geworden, dat daarom bedekt moet worden. Daarom wordt Christus NU in doeken gewonden en straks worden Hem de kleeren van het lijf gerukt om a's den grooten Afzietelijke publiek tentoon gesteld te kunnen worden. Daarom wordt Christus NU uit de herberg gchouden als een verwerpene, en wordt Hij straks buiten de stad Jerusalem geleid, moet Hij buiten de poort lijden, en buiten de poort klagen: Mijn God, mijn God, waarom hebt gij mij verlaten?

Nu zijn ons Maria's barensmart, en Christus' doeken, en zijn kribbe in den stal oorzaak van groote vreugde. Oorzaak van Kerstvreugde niet het minst in 1950. Want ook om die dingen weten we nu, dat wij een volmaakten Advocaat hebben in den hemel, die eerst onze Plaatsbekleeder werd, opdat Hij daar-door zou kunnen worden onze Zaakwaarnemer bij den troon des Vaders. Tot Hem ga daarom steeds meer en in steeds sterker geloof onze gedachte uit. De BE-WIJZEN van Gods gunst worden immers steeds spaar-zamer in deze wereld. Dat hoeft en mag ons niet on-bewogen laten. Dat mag en moet ons steeds meer dringen tot den roep:

Uw Koninkrijk koom' toch, o Heer,
ach, werp den troon des Satans neer,
regeer ons door Uw Geest en Woord,
Uw lof word' eens alom gehoord
en d' aarde met Uw vrees vervuld,
totdat g' Uw rijk volmaken zult!

Dat gebed wordt gehoord. Daarvan zijn we zeker, omdat we, geloovig het kerstevangelie lezend, mogen zeggen: Ik weet, mijn Goël, mijn zondever'neler, leeft, en treedt voor ons tusschen bij den Vader, om van Hem de verhooring onzer bede op te eischen.

J. P. v. d. STOEL Jr.

KERKELIJK LEVEN

Maria, de moeder van onzen

Heere Jezus Christus (III)

II. DE AANKONDIGING VAN ZIJN GEBORTE.

De aankondiging van Christus' geboorte hangt ten nauwste samen met die van Johannes¹⁾. Dat blijkt wel hier uit, dat deze aankondiging gedateerd wordt naar de aankondiging van Johannes' geboorte: in de zesde maand. Het is ook dezelfde Engel, die aan Zacharias als aan Maria de boodschap brengt: n.l. Gabriël.

Prof. Greijdanus zegt in zijn commentaar op Lucas: „Gabriël verscheen ook aan Daniël, Dan. 8:16, 9:21 en is blijkbaar één der hoogste engelen bij Gods troon en gezonden met bijzondere hoge boodschappen²⁾. Juist in dezen engel hebben wij de continuïteit met de O. T. Godsopenbaring, het was juist deze Engel, die aan Daniël den tijd van de komst van den Messias had aangekondigd (Dan. 9:24—27). De wijze, waarop de Engel optreedt, herinnert aan de verhalen van Oud-Israël³⁾.

Er is hier verband met de geboorte van Johannes, verband ook met heel de O.T. Godsopenbaring. Maar bij het verband mogen we toch het onderscheid niet verwaarlozen. Godet maakt in dit verband de treffende opmerking: „De geboorte van Johannes den Doo-per is, evenals die van Izaak, het gevolg geweest van een hoogere werking, maar zij bleef binnen de grenzen van de natuurlijke orde der d'ngen. Met die van Jezus is het anders gesteld: zij heeft het karakter van een scheppende daad. Zij komt dan ook niet over-een met de stichting van de theocratie, maar met de

schepping van de menschheid zelf. Jezus is een tweede Adam. Toch wordt de scheppende daad, waaraan zijn geboorte te danken is, op zoodanige wijze vo'bracht, dat de samenhang tusschen de oude en de nieuwe blijvende menschheid, die met Hem een aanvang neemt, niet verbroken wordt. God bewaart zorgvuldig den band, die den tweeden Adam met het geslacht van den eersten verbindt; uit den schoot eener men-schelijke moeder neemt Hij de kiem, die het lichaam van den tweeden Adam worden moet en krachtens dezen organischen samenhang kan Jezus de natuurlijke menschheid, waarvan Hij een lid wordt, tot de hoogte van den goddelijken toestand, die de ware en ver-hevene bestemming des menschen is, opheffen⁴⁾.

In den Christus brengt God iets nieuws op de aarde. Geschiedt de aankondiging van Johannes' ge-boorte in het middelpunt van den O.T. eeredienst, in den Tempel, bij het hoogtepunt in dien dienst, n.l. het gebed, de aankondiging van 's Heilands geboorte vindt p'aats in Galilea, in Nazareth. Galilea was het minst geachte deel van het land, het wordt bij Jesaja ge-noemd: Galilea der heidenen (Jes. 8:23). En in dat verachte Galilea was Nazareth nog weer veracht (Joh. 2:47).

Dáárheen wordt de Engel Gabriël gezonden. Want dáár woont zij, die door den Heere is uitverkoren de moeder van onzen Heiland te zijn. Hoe Maria daar is komen te wonen wordt ons niet gezegd. Maar uit Maria's lofzang (Luc. 1:46—55) krijgen wij toch wel den indruk dat zij zich pijnlijk haar geringen staat be-wust is geweest. In het vorige artikel hebben we er

¹⁾ S. Greijdanus, Lucas, A'dam 40, I, p. 44.

²⁾ a.w. I, p. 38.

³⁾ A. Schlatter, Erläuterungen, 1908, I, p. 428.

⁴⁾ F. Godet, Lucas I, p. 37.